

3-4-23

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TER BESLISSING

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Cluster iBeleid team A

Opgesteld door

Aan

Minister VWS

Deadline: 11 april 2023

nota

Kamerbrief Landelijk dekkend netwerk van infrastructuren

Datum

28 maart 2023

Kenmerk

3561408-1045777-DICIO

Uw kenmerk

Zaaknummer

1045777

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

Vorig jaar heeft u aangekondigd te onderzoeken of een grotere centrale, publieke rol noodzakelijk is voor de totstandkoming van dit landelijk dekkende netwerk van infrastructuren¹. Dit aanvullend op de ingezette koers van standaardisatie van elektronische gegevensuitwisseling door middel van o.a. de Wegiz, generieke functies en eenheid van taal. Het ministerie heeft D&A Medical Group gevraagd een analyse uit te voeren naar de mogelijke scenario's die aanvullend op het huidige beleid een toekomstbestending landelijk dekkend netwerk realiseren. Deze analyse leidt tot een advies voor een voorkeursscenario.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgaande brief met daarin de uitkomsten van de scenario-analyse en het voorgenomen besluit naar de Tweede Kamer te sturen in navolging van de brief over de Nationale visie gezondheidsinformatiestelsel.

3. Kernpunten

- De afgelopen jaren is elektronische gegevensuitwisseling in de zorg steeds belangrijker geworden voor zowel zorgverleners als patiënten. In de afgelopen jaren zetten u en uw voorgangers in op het standaardiseren van taal (via Zib-standaarden) en techniek (met FHIR en OPEN API), en het bewerkstelligen van generieke functies. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt voor het realiseren van deze koers in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en vastgelegd in het Wetsvoorstel elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz).
- Er gebeurt dus al veel; we zetten belangrijke stappen, maar zijn er nog niet. In de Nationale visie gezondheidsinformatiestelsel is een doorkijk geboden op de benodigde strategie². Deze is verbonden aan drie plateaus: interoperabiliteit (2023-2026), betere ondersteuning van netwerkzorg (2027-2030) en geïntegreerde zorg en ondersteuning (2031-2035). Het uitgevoerde onderzoek naar een landelijk dekkend netwerk voor gegevensuitwisseling is onderdeel van het eerste plateau waarmee u voorbereidingen treft voor de daaropvolgende plateaus.
- De onderzoekers van de scenario-analyse adviseren in het eindrapport (zie bijlage) een dubbele beweging om te groeien naar een toekomstbestendig landelijk dekkend netwerk dat bestaat uit:

¹ Kamerstukken II 2021/22, 27529, nr. 277

² Verwijzing na publicatie Kamerbrief

- Een data-centrisch netwerk met een optimale databeschikbaarheid dat tegemoet komt aan de huidige en vooral toekomstige behoeften van zorgaanbieders, burgers en secundair datagebruik. Een infrastructuur bestaand uit één of meerdere gekoppelde dataplatformen (scenario C) wordt haalbaar geacht voor de afzienbare termijn.
- Er is daarnaast een veilige, verbindende communicatie-infrastructuur nodig voor de directe gegevensuitwisseling tussen zorgaanbieders en voor het verbinden van regionale platformen. Een gedistribueerd model (scenario F) maakt het partijen makkelijker en sneller mogelijk door met onderlinge afspraken te innoveren en nieuwe processen en toepassingen te realiseren.
- Naast de dubbele beweging wordt geadviseerd prioriteit te geven aan de randvoorwaarden die ongeacht het scenario nodig zijn:
 - Ontwikkel een landelijk vertrouwensmodel los van bestaande infrastructuren en scenario's. Het project TwiinxNuts bevat een voorstel om meerdere afsprakenstelsels tot elkaar te laten komen.
 - Realiseer de generieke functies op basis van het opgeleverde afwegingskader en ingezette normeringstrajecten. Over de stand van zaken heeft u de Tweede Kamer eind vorig jaar geïnformeerd.
 - Faciliteer en stimuleer de ontwikkeling van een nationale zib-strategie en implementatie en de realisatie van eenheid van taal, zoals benoemd in de Kamerbrief over de voortgang van de elektronische gegevensuitwisseling.
- De uitkomsten van het onderzoek bevestigen dat het ministerie met de huidige koers de juiste randvoorwaarden schept voor een landelijk dekkend netwerk. De eerder ingezette vergroting van publieke sturing op het gebied van een infrastructuuronafhankelijk landelijk vertrouwensmodel, generieke functies en standaardisatie van zorgdata, moet onverminderd doorgaan. Zo is voor de verdere standaardisatie van zorgdata het besluit genomen dat alle standaarden voor gegevensuitwisselingen in de zorg in beginsel gebaseerd dienen te worden op de FHIR-standaard voor het transport van gegevens en Zorginformatiebouwstenen (Zibs) voor de gehanteerde semantiek van de zorggegevens.
- Standaarden waarvan de implementatie of ontwikkeling in de toekomst wordt gestimuleerd of verplicht vanuit VWS zullen in beginsel FHIR en Zibs gebruiken. 24 standaarden worden actief aangeschreven met het verzoek om migratieplannen op te stellen om op basis daarvan de overstap te maken naar FHIR en Zibs. Ander beleid dat al is ingezet en niet aan deze criteria voldoet, wordt in beginsel voortgezet.
- Het voortzetten van de huidige koers betekent ook dat het ministerie blijft sturen op een landelijk dekkend netwerk door de huidige infrastructuren aan elkaar te verbinden middels knooppunten (scenario B). Maar daarmee stopt het werk, om zorgverleners en burgers te faciliteren bij passende hybride zorg, nog niet.
- Gesterkt door het rapport is het van belang keuzes te maken en een stip op de horizon te zetten waar we naar toe werken. De mogelijkheden op het gebied van digitalisering in de zorg lijken eindeloos, maar zonder focus blijft ieder onderzocht scenario een vergezicht. Daardoor is het ministerie voornemens de geadviseerde richting verder uit te laten werken zodat de consequenties duidelijk worden. De uitwerking moet duidelijk maken:
 - Of alle gestelde voordelen voor de scenario's overeind blijven als deze meer uitgewerkt zijn;

Datum

28 maart 2023

Kenmerk

3561408-1045777-DICIO

- Wat de precieze impact is op relevante lopende trajecten, bestaande gegevensuitwisselingen en infrastructuren;
- Wat de globale tijdslijn voor de ingebruikname van de infrastructuur is over meerdere jaren.
- De verdere uitwerking van de scenario's moet duidelijk maken wat de consequenties zijn op en tussen de lagen van het intra- en interoperabiliteitsmodel van Nictiz. Deze uitwerking van de scenario's maakt duidelijk wat de impact is om van de huidige koers over te gaan op de geadviseerde richting en op welke termijn dit mogelijk is. Met de uitwerking van de richting kunnen de contouren geschetst worden van een later te ontwikkelen transitieplan waarin het groeipad van de huidige situatie naar één of meerdere dataplatformen, ondersteund met een landelijk vertrouwensmodel met generieke functies en een gedistribueerd communicatienetwerk, wordt beschreven. Eind 2023 zal u de Tweede Kamer informeren over de uitwerking van de richting en de contouren van het transitieplan.

Datum

28 maart 2023

Kenmerk

3561408-1045777-DICIO

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

In lijn met versterking van meer publieke regie, en daartoe onder meer opgeroepen met de moties Van den Berg/Kerstens³ heeft u vorig jaar aangekondigd steviger te sturen op een landelijk dekkend netwerk van infrastructuren⁴.

In lijn met versterking van meer publieke regie en met als uitgangspunt de nationale visie op het gezondheidsinformatiestelsel waarover u de Tweede Kamer eerder deze maand geïnformeerd hebt, gaat u steviger sturen op databeschikbaarheid⁵.

Bij het verder uitwerken van de geadviseerde richtingen is het van belang dat wordt geborgd dat deze voldoen aan strenge voorschriften rondom veiligheid, betrouwbaarheid en privacy.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

Zowel politiek als bij zorgpartijen wordt de vraag naar publieke sturing van de overheid en meer regie op het tot stand komen van generieke functies steeds groter. Ook hebben de partijen in het IZA het uitvoeren van de scenario-analyse en aanvullend het wettelijk verplichten van infrastructuren in afspraken vastgelegd.

Mede door de veelheid aan verschillende lokale, regionale en enkele landelijke ICT- infrastructuur is er landelijk geen consensus over een richting. De beleidslijn in de Kamerbrief (die bij '3. Kernpunten' is toegelicht) kent wel draagvlak.

c. *Financiële en personele gevolgen*

Voor het voortzetten van de huidige koers is dekking vanuit reguliere beleidsmiddelen en coalitieakkoord middelen (CA). Voor het uitwerken van de

³ Kamerstuk 27 529, nr. 222 en nr. 223

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 27529, nr. 277

⁵ Verwijzing na publicatie Kamerbrief

geadviseerde richtingen worden, waar noodzakelijk, CA middelen aangevraagd of worden deze gedekt uit beleidsgelden.

Datum

28 maart 2023

Kenmerk

3561408-1045777-DICIO

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Bij de uitwerking van de richting voor een toekomstbestendig landelijk dekkend netwerk van infrastructuur wordt gekeken naar de juridische aspecten en haalbaarheid. Daarbij worden de strenge voorschriften op het gebied van veiligheid, betrouwbaarheid en privacy meegewogen.

Ten aanzien van het besluit over het gebruik van FHIR en Zibs bij gegevensuitwisseling heeft het IB zich positief uitgesproken en zijn afspraken gemaakt in het IZA. Door een dringend beroep te doen op geselecteerde standaarden, en door het beleid van VWS aan te laten sluiten op dit besluit, is de verwachting dat FHIR en Zibs gemeengoed zullen worden in de zorg. Wanneer er desalniettemin onvoldoende resultaat is, biedt de wet op dit moment geen mogelijkheid om aanpassingen in standaarden af te dwingen.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De brief is afgestemd met de directies CZ, LZ, J, DMO, PG, GMT, PZO, I&Z, PDC, PDPP, PGB, WJZ, DZ, FEZ en via FEZ met de IRF.

f. Gevolgen administratieve lasten

De uitwerking van de geadviseerde richting voor een toekomstbestendig landelijk dekkend netwerk van infrastructuur mag niet afleiden van directe knelpunten die we hebben op te lossen, zoals de administratieve last van registreren. Het aanpakken van administratieve lasten blijft ook in de toekomst een aandachtspunt.

g. Toezeggingen

Afgedane toezeggingen:

- Met deze brief voldoet u aan de toezegging om de Tweede Kamer te informeren over de uitkomsten van de scenario-analyse en afwegingen voor het zetten van vervolgstappen.

Nieuwe toezeggingen:

- In deze brief geeft u aan dat u eind 2023 de Tweede Kamer informeert over de uitwerking van de richting en de contouren van het transitieplan.
- Daarbij biedt u, door de complexiteit van dit vraagstuk, deze brief in samenhang met al lopende trajecten en de visie op het informatiestelsel verder toe te lichten via een technische briefing.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

In deze nota zijn alle tot personen herleidbare gegevens op ambtelijk niveau onleesbaar gemaakt.